

Α'.
Σ την ιστορία του 'Οδυσσεύς 'Ανδροούτσου, έκτος από τη μάχη της Γραβιάς, υπάρχουν και άλλα δραματικώτατα κεφάλαια, όπως εκείνο που συνέβη στη Δρακοσπηλιά της Φθιώτιδος.

Κατά την άρχη του 1822, σιγήθηκε στην 'Επίδαυρο' η πρώτη 'Εθνική των 'Ελλήνων Συνέλευσις, η οποία άνευχε τον 'Οδυσσεύ άρχιστοράτηο ύλης της 'Ανατολικής 'Ελλάδος και του έσπειλε το σχετικό δίπλωμα. 'Ο 'Οδυσσεύς, έπειτα από διάφορες επιτυχίες, έξιστρατεύσε κατά τον 'Αργίλιο του 1822, έναντιος της Λαμίας, αλλά δεν υπέφερε να φέρη το αποτέλεσμα που ήθελε, γιατί βροδθηκε μπροστά σε μεγάλης Τουρκικής δυνάμεως. 'Η έξιστρατιία απέτυχε, και ο 'Οδυσσεύς υπεχώρησε.

Τότε και διάφοροι καίμαραδές—όπως τους έγαροκλήριζε ο ίδιος—του επέτρεψαν. 'Ο άρχιστορ έ'Αταλάνης Νεόφυτος, ο λεξιογράφος 'Ανθίμος Γαζής, ο Νέγγης και άλλοι που άποτειλοάσαν τον 'Αρειο Πάγο, έστειλαν στον 'Οδυσσεά 'Ανδροούτσο ένα διαμάντι γράμμα. Έκτος των άλλων, τον άποκαλοάσαν και... ά ν α υ δ ο ο υ.

Αγαχώριζε ο φιλότιμος στρατηγός κι έστειλε άμέσως στον 'Αρειο Πάγο την παρτήρη του. Τα μέλη του κυβερνητικού αυτού σώματος, χωρίς να λάβουν έσ' όλην τις κρίσεις περιστάσεις και τη μεγάλη μοφή του 'Οδυσσεύς, δέχτηκαν πρόθυμα την παρτήρη του. Και άμέσως ο Ίωννης Κολέττης, ε β λ ο υ ρ γ ο ς τ ο υ Π ο λ ε μ ο υ τ έ, έθρονονόμος και ατός τον 'Οδυσσεά έσπευσε να διοικήσιν αντί εκείνου... δύο άρχιστοράτηους: τον 'Αλέξανδρο Νοΐτσο και το Χρήστο Παλάσα.

'Ο πρώτος ήταν ο γνοστός 'Ηπειώτης, που ύπηρέτησε στην αλή του 'Αλή Πασά, και μετά το φόνο του Τερζάνου, κατέβηκε στην άγωνιζόμενη 'Ελλάδα. 'Ο δεύτερος, ο Παλάσας, ήταν άγωνιστής, όχι άξιοσημείωτος, χωρίς δόξα.

Στις 24 Μαΐου 1822 ο 'Οδυσσεύς 'Ανδροούτσος ήταν στρατοπεδευμένος στη Δρακοσπηλιά με 2000 στρατιώτες. Το πρωί της ήμερας αυτής διέταξε μερικά από τα καλύτερα παλληκάρια του να έτοιμασθούν να άποπορήσουν μαζί του. Τόν άπολοούθησαν πράγματι 70 διαλεκτοί στρατιώτες του, με τους οποίους έληγε έξω από το χωριό Λαδί, όπου και εστάθμευσε.

Οι Λαδιώτες, άμα είδαν από μακριά στρατιώτες και άξωσαν ταρζά, φοβήθηκαν μην είναι Τούρκοι, κι έστειλαν μερικούς για να ξετίσσουν. 'Αλλ' οι άπεσταλμένοι είδαν με έμφαση τους, ότι ήταν ο 'Οδυσσεύς. Τόν προσκάλεσαν λοιπόν να μη στο Λαδί, να τόν φιλοξενήσουν στα σπίτια τους, όπου θα έβρισκαν καταλύμα και τροφή τα παλληκάρια του. 'Αλλ' ο 'Οδυσσεύς άπάντησε:

—'Οχι. Έγώ θέλω στρατιώτες, που άν πενάσουν να διαγκάνουν το κοντάκι του τουφεκιού τους, και άν διφύσουν το ίδιο, γιατί από δω κι εμπρός δεν έχω να τους δώσω τίποτα. 'Οποιος λοιπόν θέλει άς μείνη μαζί μου. Είδεψη άς πάη στον... 'Αρειο Πάγο... 'Αλλ' οι χωρικοί του έφεραν εκει τρόφιμα, γι' ατόν και τα παλληκάρια του, και κρασί.

Κατά το βράδυ, ενώ έτρωγαν, ένας χωρικός έπλησιασε τον 'Οδυσσεά και κάηι του έλεγε στο αυτί. 'Ο 'Οδυσσεύς άναπετάχθηκε θρηθιος κι έρώναξε στους στρατιώτες του:

—Νά! τούτη τη στιγμή περνάει ο Λάππας από το γεφύρι! Τρέξετε και φέρετε τον έδω!

'Ο Λάππας ατός ήταν άνθρωπος τόν Κυβερνητικών. Μερικοί άπ' τα παλληκάρια του έτρεχαν στη γειτονική γέφυρα και πέτυχαν το Λάππα να περνή. Τόν έπιασαν και τόν έπηγαν στον άρχηγό τους.

—'Από πού έρχεσαι, βρέ Λάππα; ήταν η πρώτη ερώτησις του 'Ανδροούτσου.

Τρέμοντας ο άπεσταλμένος τόν Κυβερνητικών, κατέφυγε στο ψέμμα.

—'Από τόν κάμπτο, καπετάνιε μου, άπεκρίθη, έννοών τα πεδινά χωριά της Λειβαδιάς.

—'Εβρίσμε από το Λιστομυ; είδες εκει τους άρχοντες,

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

'Ο 'Αρειος Πάγος του 1822 άντιμέτωπος του νικητού της Γραβιάς. 'Ο άρχιστοράτης και οι εκκλημαραδές. Κολέττης και 'Οδυσσεύς. Ένας ταχυδρόμος που περφεη στη φάκκ. 'Ο 'Ανδροούτσος χερκατηριέται ώ... άνακδρες! Μιά δραματική σκηνή στη Δρακοσπηλιά, κτλ. κτλ.

τους καίμαραδές; ρώτησε ο 'Οδυσσεύς.
—'Οχι, άπάντησε ένεινος, λέγοντας προφανώς ψέμματα, γιατί αυτοί τόν είχαν ταχυδρόμο του.

—Πώς έληγες στον κάμπτο; ρώτησε ο 'Οδυσσεύς.

—Νά... σανάσω το νεφροάι, καπετάνιε.

(Ν ε γ ε ρ ο υ μ ι τουχασι σημαίνει έπιζουακά σωματα χωρικών, ένα είδος έμφαδίας.)

—Τι να το κάηεις το νεφροάι; έπέτεινε άναγωνιάς τόν ο

'Οδυσσεύς.

—Νά... έμαθα ότι ήσουν έδω, καπετάνιε, και ήλα να τούς σανάσω, να σου τούς γέρω.

'Ο 'Οδυσσεύς σέβηγε λιγάκι, και είπε:

—Καλά, πήγαινε.

Μόλις ο περιττός Λάππας άποκαλοούθηρε ίδια βήματα, ο φιλικός άρχηγός διατάζει και τόν ξαναμείνον μπροστά του.

—Βρέ Λάππα, τού έβει, ξυρονώντας τα χέρια, δός μου τα γράμματα.

—Καπετάνιε μου, διαμαρτύρομαι ο Λάππας, στο κεφάλι σου τ' άράζομα, δεν έχω γράμματα.

—Γιδάστε τόν άμέσως! διατάζει ο 'Οδυσσεύς τούς στρατιώτες του.

Οι στρατιώτες κάνον σαματάκι έξωνα στον άπεσταλμένο της Κυβερνήσεως και βρίζον μεα στα πόδια του σαμάνο ένα φακίλο, άροκτά ζωάκι. Μισοπεινάμενος ο Λάππας από το φάβο του, έπιασε στα γόνατα και έζητησε συγγνώμη.

—Πάστε τον από δω! διέταξε ο 'Οδυσσεύς δίνοντας μια κάτοια στο γουατιόμιο Λάππα.

Οι στρατιώτες άραζαν τόν άπεσταλμένο του 'Αρειο Πάγου και τόν έθραον, έννο ο 'Οδυσσεύς άνονη το φακίλο κι' εδιάβαζε τα έγγωρα. 'Ηταν τ ο ρ ο ζ η ο ο ξ ε ρ ε τ ε τής Κυβερνήσεως πός τους άρχοντες της Λειβαδιάς και το στρατό του 'Οδυσσεύς, δια τόν όποιον διοικητο ο Παλάσας άρχηγός του στρατού και ο Νοΐτσος άντιστρατήγος. 'Η Κυβερνήσις διέταξε επίσης 'πάρτας'—να συλλάβωσι τόν 'Οδυσσεά 'Ανδροούτσον και ης ζουτανόν ης φουνεύον να τόν δόνηρησαι εις Κόρινθον, έδραν τής Κυβερνήσεως.

Πεταχτήριζε θρηθιος ο 'Οδυσσεύς. Τα μάτια του πετούσαν σπιές όρηγής. 'Όστε έτσι, λοιπόν; 'Ετσι έπληνοντο οι άγωνίες του για την Πατρίδα; 'Ετσι έρημονοπούσαν το κυβερνητικό τους άξιωμα οι καίμαραδές και οι στρατιωτικοί του γλωστό νερού;

Λείταξε άμέσως να συγκεντρωθή γύρω τον έδω ο στρατός. Και άμα έγινε αυτό, άνέβηκε σ' ένα βροχο και διάβασε την προκήρυξη της Κυβερνήσεως. 'Επειτα, ρώτησε δυνάτις:

—'Αυτός θέλει ης έμένα;

—'Εσένα, καπετάνιε, έσένα! έρώναζαν μ' ένα στόμα τ' άφοσηομένα παλληκάρια του.

—Λοιπόν, καλέ... Πάστε τ' άματά σας και πάμε να τούς χτυπήσουμε... Κι' όποιος δεν θέλει, άς ξεκοπή από τ' άσέρι μου!

—Κανένας δεν θα φέρη, καπετάνιε, όλοι άθήρομει μαζί σου! έρώναζαν μ' ένδομισασιμό οι στρατιώτες.

Με το Λάππα δεμένον στη μέση, έξέκρινον... 'Όταν έφτασαν άς μια όρα πέρ από τη Δρακοσπηλιά, σ' ένα στέμμα, ο 'Οδυσσεύς διέταξε τούς στρατιώτες του να καταλάβουν τις πιο έναικαρες θέσεις, και αυτοί υπήκουσαν με τη συνθημένη τους παθάρια. 'Επειτα, έπιασε και ο 'Οδυσσεύς τη θέα του και άρογώρησε στους στρατιώτες του να πυροβολήσουν πριν δόση ατός το σύνθημα. Κυτάζοντας με το άπτισιό βέλημα του, κατά το όδρομο που έφερνε πρός το χωριό Γουλίνιτσα, έπεριεμε την εμφάνισι τόν άντιπάλου του.

Στο ακάλομφο φαλόα να ίδουσι τη συνέχεια και το δραματικώτατο τέλος του έπεισόδου αυτού της 'Επαναστάσεως, όπες το άμψγρήθη, μετά χρόνια, ένα από τα παλληκάρια του 'Ανδροούτσου, ο Παροικιάς Κοινοχωμής, ο όποιος άπέθανε στα 1878 στην 'Αθήνα, συνταγματάρχης του πεζικού.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΦΤΩΧΗΣ

Μες στο ναό, στα χρόνια τα πολλά, πλώσια φέρουν η γυναίκες δώρα για την πατρίδα, για το βασιλιά που πολεμάει μακριά σε ξένη χώρα.

'Ατίμητο χρυσάφι, καθαρό φέρει μια ύψη, στ' όσπρη βουτηγμένη, και τα φλουριά της τά σκορπάει σωρό με δάκρυα η χήρα η πικραμένη.

Και μια φτωχούλα ποδρεχεται δειλά για να δέν φέρει δώρα τιμημένα, χρυσάφι και φλουριά κάτω κούλα τα δόξαθα μαλλάνια της κομψάνα.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

